

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної кібернетики
та прикладної економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Робоча програма навчальної дисципліни

Світова економіка та глобалізація

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань С Соціальні науки. журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

спеціалізація С1.01 Економіка

освітні програми Економічна кібернетика

вид дисципліни обов'язкова

факультет Економічний

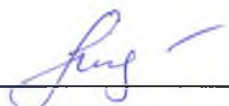
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “26 ” серпня 2025 року, протокол № 18

Розробники програми: **Тетяна САМОФАЛОВА** кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки

Протокол від “26” серпня 2025 року №1

Завідувач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки

_____ Тамара МЕРКУЛОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми Лідією ГУР'ЯНОВОЮ

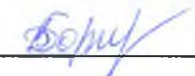
Гарант освітньо-професійної програми
Економічна кібернетика

_____ Лідія ГУР'ЯНОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від “26” серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

_____ Дар'я ЗАГОРСЬКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Світова економіка та глобалізація» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти

спеціальність C1 Економіка та міжнародні економічні відносини
(шифр і назва)

спеціалізація C1.01 Економіка
(шифр і назва)

освітні програми Економічна кібернетика

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Світова економіка та глобалізація»: формування цілісного розуміння трансформації світової економіки у добу даних та штучного інтелекту, оволодіння аналітичними інструментами Business Intelligence (BI) для оцінки глобалізаційних процесів, а також здатності критично аналізувати взаємодію економічних, політичних і технологічних факторів у формуванні нових моделей глобального управління.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Світова економіка та глобалізація»

- розкриття ролі даних як нового фактора виробництва у світовій економіці;
- набуття навичок аналізу глобальних процесів за допомогою інструментів BI та AI;
- опанування причинно-наслідкових зв'язків між процесом глобалізації, кризами та розвитком інформаційних технологій;
- використання відкритих даних, статистики ОЕСР, Світового банку, ЄС та інших міжнародних організацій для дослідження світових процесів.

Результати вивчення дисципліни дозволять сформувати ряд відповідних професійних і особистісних компетентностей:

1.3. Кількість кредитів

денна форма навчання – освітньо-професійні програми Економічна кібернетика;

заочна (дистанційна) форма навчання – освітньо-професійні програми Економічна кібернетика – 4 кредита;

1.4. Загальна кількість годин: денна форма навчання – 120 год.;

заочна (дистанційна) форма навчання – 120 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
94 год.	110 год.

Результати вивчення дисципліни дозволять сформувати ряд відповідних професійних і особистісних компетентностей:

1.6. Перелік компетентностей

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань

Спеціальні компетентності

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК12. Здатність визначати та оцінювати часові і структурні параметри глобальних змін соціально-економічних індикаторів.

СК14. Здатність визначати світові та регіональні тренди ринкової кон'юнктури.

1.7. Заплановані результати навчання

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 16. Визначати та оцінювати тренди соціально-економічної глобалізації та враховувати їх при прийнятті соціально-економічних рішень.

ПРН 18. Оцінювати і прогнозувати тренди розвитку світових і регіональних ринків.

1.8. Пререквізити

Вивченню дисципліни «Світова економіка та глобалізація» передують : Макроекономіка, Міжнародна економіка, Економічна кібернетика, Сталий розвиток соціально-економічних систем.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Глобалізація у світі даних: нові драйвери світової економіки

Зміст: Глобалізація XXI століття у вимірах товарів, капіталу і даних. Дані як четвертий фактор виробництва та нова «валюта» глобальної економіки. Транснаціональні корпорації та Big Tech як «імперії даних», монополізація доступу до інформаційних потоків.

Конкуренція Китаю і США у питаннях data sovereignty. ЄС як глобальний регулятор даних через GDPR, DMA та інші регуляторні акти. Війна в Україні і роль супутникових сервісів і приватних компаній у глобальних data flows. Формування глобальної нерівності у доступі до даних та новий вимір колоніалізму – data colonialism. Чи можлива де-глобалізація даних (splinternet) у світі конкуренції систем збору й використання інформації.

Інструменти ETL, Data Warehousing у аналізі глобальних потоків; кейс OpenDataBot.

Тема 2. Геополітика даних: санкції, війна, інформаційна зброя

Зміст: Дані як стратегічний ресурс сучасної геополітики. Санкційні бази даних, SWIFT і банківські потоки як інструменти економічного тиску. Супутникові технології й OSINT у війні Росії проти України. Кібероперації, атаки на критичну інфраструктуру і феномен deepfake у глобальних інформаційних війнах.

Huawei і кейс «data sovereignty» як точка конфлікту між Китаєм і Заходом. Штучний інтелект у військовій стратегії та автономна зброя як приклад технологій, що ґрунтуються на даних. Алгоритми як нові актори міжнародної політики й безпеки.

Аналіз текстових даних NLP/Text Mining; кейс НАЗК “War&Sanctions”.

Тема 3. Світова економіка і «світова неекономіка» у добу ВІ

Зміст: Поєднання матеріальної та нематеріальної економіки у глобальному масштабі. Дані, патенти та інтелектуальна власність як ключові активи світової неекономіки. Бізнес-моделі Google, Amazon і ByteDance, що працюють на основі даних та алгоритмів.

Криптовалюти, NFT і метавсесвіт як неконвенційні ринки у світовій економіці. Зростання ролі фінтеху і приклад цифрових банків на зразок Monobank. Проблема вимірювання нематеріального у ВВП та пошук рішень в аналітиці OECD. ВІ як спосіб обліку й управління нематеріальними цінностями у світовій економіці.

Системний збір і кластеризація показників компаній та ринків нематеріальних активів, порівняння із лідерами галузей: Data Mining & Benchmarking.

Тема 4. Глобальні ланцюги постачання у світі даних

Зміст: Supply chains як основа глобалізації. COVID-19 і війна Росії проти України як чинники розриву й перебудови ланцюгів постачання. Використання Big Data і BI в логістиці та приклад Amazon із predictive supply chains.

Blockchain і smart contracts як інструменти прозорості та безпеки у глобальній торгівлі. Інтернет речей і AI у морських перевезеннях і логістичних мережах. Санкції як каталізатор friendshoring і перебудови маршрутів. Енергетичні потоки та роль даних в управлінні постачанням газу й нафти. Україна як потенційний транзитний хаб у майбутній глобальній економіці.

Застосування OLAP та GIS-аналітики, відображення маршрутів/вузлів на карті для виявлення «вузьких місць».

Тема 5. Кризи глобалізації: війна, пандемія, міграція

Зміст: Кризи як постійний супутник глобалізаційних процесів. Війна як data-driven явище і пандемія як приклад аналітики поширення хвороб. Дані про вакцинацію, мобільність населення і міграцію як основа для глобальної гуманітарної політики. Використання BI для управління продовольчою та енергетичною безпекою.

Аналітика криз у діяльності Світового банку, ООН та інших міжнародних організацій. Алгоритми раннього попередження як інструмент запобігання «чорним лебедям». Україна як лабораторія crisis analytics у сфері відновлення економіки.

Застосування Power BI, Tableau, Predictive Analytics у під'єднанні відкритих показників (інфляція, ціни енергії, потоки біженців) і побудові короткострокових прогнозів.

Тема 6. Дані, демократія і глобальне управління

Зміст: Вплив даних на розвиток демократії та прозорість держави. Відкриті дані й CivicTech як інструменти громадської участі. Електронні вибори, blockchain-вибори та нові форми довіри у політиці. Скандал Cambridge Analytica як прецедент маніпуляції даними у виборчих кампаніях.

Фейкові новини, цензура й алгоритмічне упередження як загроза демократичним процесам. Алгоритми та BI у боротьбі з корупцією та у забезпеченні свободи слова. Технологічний суверенітет ЄС та глобальні стандарти цифрових прав. BI як новий стандарт good governance і «четверта влада» алгоритмів.

Застосування метрик цифрової участі, прозорості для моніторингу політик у Social Media & Web Analytics, візуалізація у KPI-дашбордах; кейс Прозоро.

Тема 7. Майбутнє глобального управління: держава як сервіс

Зміст: Концепція «держава як сервіс» і перехід до алгоритмічного управління. BI як інфраструктура держави та AI як співкерівник у прийнятті рішень. Digital Twin держави та моделювання суспільних процесів. Метадержава як злиття бізнесу і політики через дані.

Глобальні правила і потенційна потреба у «світовому регуляторі даних». Кібердипломатія та кіберсуверенітет як новий формат міжнародної політики. Big Data як основа «глобального конституціоналізму» і виклики етики глобального управління. Сценарії 2030 року і визначальна роль даних у майбутньому глобалізації.

Навчання моделі на історичних показниках сервісів і розготання інтерактивних панелей для управлінських рішень. Інструменти Machine Learning у BI, Cloud BI (Power BI/Tableau/Qlik).

Тема 8. AI та економіка даних: глобальні тренди найближчого десятиліття

Зміст: Штучний інтелект як каталізатор економіки даних і перехід від підтримки до автоматизованого прийняття рішень. Концепція data-centric AI і зростання значення якості даних над масштабом моделей. Очікуваний приріст світового ВВП завдяки AI та новий вимір глобальної продуктивності. Синтетичні дані як новий ринок і мультиагентні системи як колективний розум економіки. Зміни у світі праці, зникнення рутинних професій і формування нових когнітивних занять; формування нових ринків.

Етика і довіра до AI як передумова глобального регулювання. AI як стратегічна зброя і драйвер конкурентних переваг у мирній економіці. Сценарії до 2030 року: оптимістичний, песимістичний та середній. Майбутнє глобалізації визначатиметься саме управлінням і розвитком штучного інтелекту.

Агрегація індикаторів ринку III (інвестиції, продуктивність, зайнятість) і побудова сценарних оцінок впливу на економіку із застосуванням Predictive Analytics та BI-дашбордів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації						Заочна форма					
	Денна форма											
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Глобалізація у світі даних: нові драйвери світової економіки	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 2. Геополітика даних: санкції, війна, інформаційна зброя	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 3. Світова економіка і «світова	15	2	2			11	15	2				13

некономіка» у добу ВІ												
Тема 4. Глобальні ланцюги постачання у світі даних	15	2	2			11	15					15
Тема 5. Кризи глобалізації: війна, пандемія, міграція	15	2	2			11	15					15
Тема 6. Дані, демократія і глобальне управління	15	2				13	15					15
Тема 7. Майбутнє глобального управління: держава як сервіс	15	2				13	15					15
Тема 8. AI та економіка даних: глобальні тренди найближчого десятиліття	15	2				13	15					15
Усього годин	120	16	10			94	120	6	4			110

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Глобалізація у світі даних: нові драйвери світової економіки	2	2
2	Геополітика даних: санкції, війна, інформаційна зброя	2	2
3	Світова економіка і «світова неекономіка» у добу ВІ	2	
4	Глобальні ланцюги постачання у світі даних	2	
5	Кризи глобалізації: війна, пандемія, міграція	2	
	Разом	10	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Огляд та конспектування статей у популярних і фахових, аналітичних виданнях	20	20
2	Закріплення лекційного матеріалу	18	20
3	Підготовка презентацій до семінарських занять	18	20
4	Підготовка матеріалів, таблиць, графіків на основі відкритих даних	10	20
5	Систематизація і підготовка до заліку	12	10
6.	Виконання творчих завдань	16	20
	Разом	94	110

6. Методи навчання

Викладання дисципліни здійснюється шляхом читання лекцій, проведення практичних занять і самостійної роботи. Програмою передбачено наступні методи навчання:

1) лекції, спрямовані на поглиблення теоретичних уявлень щодо опанування термінологічної системи різних галузей знань та діяльності при стандартизації продукції (процесів, робіт, послуг);

2) практичні заняття, в ході яких опрацьовуються питання *основних вимог до розроблення, затвердження та впровадження стандартів*;

3) самостійна робота

для здобувачів денної форми навчання

передбачає підготовку здобувачів самостійної роботи, яка повинна бути складена у визначений викладачем термін з підготовкою реферату та експрес-опитування за вивченими темами дисципліни.

для здобувачів заочної форми навчання

передбачає підготовку здобувачів до практичного завдання, яке повинна бути складено до початку заліково-екзаменаційної сесії. План виконання завдань наведений у навчально-методичному комплексі дисципліни;

4) консультація – форма індивідуальної роботи здобувача із викладачем, спрямована на вирішення труднощів, які виникли під час вивчення лекційного матеріалу та самостійної роботи, і за наявності бажання здобувача отримати більш поглиблене знання стосовно предмету навчальної дисципліни.

7. Методи контролю

Вхідний контроль проводиться перед вивченням курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують курс «Національна економіка в процесі євроінтеграції». Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечуючої дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів

до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки. Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на проміжних етапах навчання. Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. За кредитно-модульною системою організації навчального процесу сумарна оцінка розраховується як сума балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Вивчення дисципліни завершується складанням підсумкового семестрового контролю у вигляді заліку.

Організація поточного контролю здобувачів заочної форми навчання

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється у формі перевірки виконаної здобувачем реферативної роботи за вибраною темою. Контрольні тестові завдання мають бути виконані разом з рефератом за тиждень до складання заліку.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Чому дані вважаються четвертим фактором виробництва?
2. Які компанії відносять до Big Tech і чому їх називають «імперіями даних»?
3. У чому полягає відмінність між data sovereignty США, Китаю та ЄС?
4. Як глобальні дата-центри впливають на світову економіку?
5. Що таке «splinternet» і як він може вплинути на глобалізацію?
6. Яку роль відіграє SWIFT у геополітиці?
7. Чим відрізняється OSINT від традиційної розвідки?
8. Які приклади кібероперацій стали глобальними прецедентами?
9. Чому Huawei став об'єктом конфлікту навколо суверенітету даних?
10. Як алгоритми змінюють баланс сил у геополітиці?
11. Що означає термін «світова неекономіка»?
12. Як дані впливають на інтелектуальну власність та патенти?
13. Чому Google, Amazon і ByteDance є прикладами економіки даних?
14. У чому полягає проблема вимірювання даних у ВВП?
15. Яку роль відіграє OECD у створенні нових методик обліку нематеріальних активів?

16. Як COVID-19 вплинув на світові ланцюги постачання?
17. Що таке predictive supply chains?
18. Як blockchain змінює прозорість міжнародної торгівлі?
19. Чому енергетичні потоки є критично важливими у глобальній логістиці?
20. Що означає friendshoring і які його переваги?
21. Чому війни сьогодні називають data-driven?
22. Які дані використовувались для боротьби з пандемією COVID-19?
23. У чому полягає роль ВІ у відновленні економіки після криз?
24. Як міжнародні організації використовують crisis analytics?
25. Що означає поняття «чорний лебідь» у глобальній економіці?
26. Які можливості відкривають відкриті дані для демократії?
27. У чому полягає небезпека алгоритмічного упередження?
28. Чому Cambridge Analytica стала глобальним скандалом?
29. Які ризики і переваги мають blockchain-вибори?
30. Як ВІ може допомогти у боротьбі з корупцією?
31. У чому полягає концепція «держава як сервіс»?
32. Як ВІ може стати інфраструктурою держави?
33. Що таке Digital Twin держави?
34. У чому суть кібердипломатії?
35. Чому виникає потреба у «світовому регуляторі даних»?
36. Що таке data-centric AI?
37. Яку роль відіграють синтетичні дані у розвитку AI?
38. Як Generative AI змінює творчі індустрії?
39. Чому існує ризик монополізації AI?
40. Які сценарії розвитку AI до 2030 року є найбільш імовірними?

8. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю у формі заліку

для денної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота										Залік	Разом
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
8	8	8	8	8	-	-	-	20	60	40	100

для заочної (дистанційної) форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота								Залік	Разом		
Розділ 1				Розділ 2						Контрольна робота,	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				

								передбачена навчальним планом			
20	20	-	-	-	-	-	-	20	60	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

У якості контролю передбачено оцінювання контрольної роботи з метою виявлення та закріплення знань, а також загальний рівень розуміння здобувачем змісту базових понять та категорій курсу.

Для здобувачів денного відділення

На протязі семестру, за допомогою експрес-опитування, здобувачі отримують за кожен пройдену тему бали. Разом за вивчення 8 тем здобувач отримує 40 балів. За виконану контрольну роботу, побудовану у вигляді закритих тестових завдань, здобувач отримує 20 балів. У кожному завданні здобувачу буде запропоновано 20 тестових запитань. Здобувач отримає 1 бал за правильне рішення одного тесту.

Для здобувачів заочного відділення

Поточний контроль здійснюється на підставі підготовлених та поданих до заліку завдань у формі есе, презентацій, рефератів, поточний контроль оцінюється у 40 балів. За виконану контрольну роботу, побудовану у формі закритих тестів, здобувач отримує 20 балів. У цьому завданні здобувачу буде запропоновано 20 тестових запитань. Здобувач отримає 1 бал за правильне рішення одного тесту.

Викладач має право не допустити слухача до заліку, якщо він у процесі виконання самостійної та контрольної роботи не набрав мінімальну кількість (10 балів).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю у формі екзамену

Максимальна кількість балів, що може отримати здобувач за підсумковий контроль – 40 балів, які оцінюються за наступними критеріями:

20 балів – здобувач засвоїв теоретичний матеріал, логічно мислить та будує відповідь;

21-35 бали – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, вміє втілити на практиці засвоєні теоретичні знання;

36-40 балів – здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал дисципліни, вільно використовує набуті знання, висловлює своє ставлення до проблем при письмовому контролі, використовує практичні знання, що були набуті в ході виконання практичної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
0-49	незадовільно	не зараховано

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Глобальна економіка : навч. посіб. для студентів зі спеціальностей «Економіка», «Маркетинг», «Облік і оподаткування» / за ред. проф. С. І. Архієреєва. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2018. – 192 с.
2. Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ : МАУП, 2006. – 248 с.
3. Денісова О. О., Сендзюк М. А. Інформаційні системи в економіці : підручник. – Київ : ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», 2023. – 311 с. – Електрон. ресурс: інституційний репозитарій КНЕУ. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/items/b3a9cdcf-dc74-4937-8632-a86a71100a19>
4. Липов В. Глобальна економіка : навч. посіб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2018. – 439 с.
5. Лук'яненко Д. Г. (заг. ред.); Кальченко Т. В., Бурмака М. О. та ін. Глобальна економіка : практикум [Електронний ресурс]. – Київ : КНЕУ, 2024. – 168 с. – ISBN 978-966-926-496-1. – Електрон. ресурс: інституційний репозитарій КНЕУ. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/070960a1-3366-466b-bfb9-506d9467afa1/content>
6. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. (ред.); Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубатко О. В., Сотник І. М., Завдов'єва Ю. М. та ін. Економіка та бізнес-інновації : підручник. – Суми : Видавництво «Університетська книга», 2023. – 702 с. – ISBN 978-617-521-033-8. – Електрон. ресурс: репозитарій СумДУ (ESSUIR). – Режим доступу: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/.../Digitization_of_Economic_S.pdf
7. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар / пер. з англ. А. Іщенко. – Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2003. – 251 с.

8. Олешко Т. І., Касьянова Н. В., Смерічевський С. Ф. та ін. Цифрова економіка : підручник. – Київ : НАУ, 2022. – 200 с. – Електрон. ресурс. – Режим доступу: https://vstup.htek.com.ua/.../27.3-Digital_economy.pdf
9. Шевченко С. О., Сидоренко Н. С., Липовська Н. А. Глобалізація, євроінтеграція та сталий розвиток : навчальний посібник. – Дніпро : ДДУВС, 2023. – 344 с. – Електрон. ресурс: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/11498/1/макет_ГЕС_посібн.pdf
10. Крисоватий А. І. Цифрова економіка : підручник. – Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2024. – 300 с. – Електрон. ресурс: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/53208>

Додаткові джерела

1. Дзяд О. В. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України : навч. посіб. / за ред. М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, О. Рудіка, Л. Прокопенко, В. Стрельцова. – Київ : Міленіум, 2009. – 668 с.
2. Небрат В. В., Горін Н. О. та ін. (ред.) Історичні детермінанти включення України в систему міжнародних економічних відносин : монографія. – Київ : НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України», 2021. – 528 с.
3. Capraro V., Perc M., et al. The impact of generative artificial intelligence on socioeconomic inequalities and policymaking. – *PNAS Nexus*, 2024, Vol. 3, No. 6, Article 191. – DOI: 10.1093/pnasnexus/pgae191. – Режим доступу: <https://academic.oup.com/pnasnexus/article/3/6/pgae191/7689236>
4. Tallberg J., Zürn M., et al. The Global Governance of Artificial Intelligence: Next Steps for Empirical and Normative Research. – arXiv preprint, 2023. – Режим доступу: <https://arxiv.org/abs/2305.11528>
5. Koskinen J. Ethical governance model for the data economy ecosystems. – *Digital Policy, Regulation and Governance*, 2023, Vol. 25, No. 3, pp. 221–234. – DOI: 10.1108/DPRG-11-2022-0150. – Режим доступу: https://cris.tuni.fi/ws/portalfiles/portal/136538469/10-1108_dprg-01-2022-0005.pdf

Інформаційні ресурси, відео-лекції та інше методичне забезпечення

1. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu.int/comm/eurostat>
2. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
3. Світова організація торгівлі (WTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org>
4. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD). *Measuring the Value of Data and Data Flows*. OECD Publishing, 2022. – Відкрите видання. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/digital/>
5. Bruegel. *The Geopolitics of Data: Europe's Role in the Global Data Economy*. Брюссель, 2023. – Режим доступу: <https://www.bruegel.org>

6. Brookings Institution. *AI and Global Governance*. Вашингтон, 2023. – Режим доступу: <https://www.brookings.edu>
7. UNCTAD. *Digital Economy Report 2021: Cross-border data flows and development*. Женева, 2021. – Режим доступу: <https://unctad.org>
8. World Bank. *World Development Report 2023: Data for Better Lives*. Вашингтон, 2023. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org>
9. RAND Corporation. *AI, Data, and the Future of Global Security*. Санта-Моніка, 2022. – Режим доступу: <https://www.rand.org>
10. Peterson Institute for International Economics (PIIE). *Globalization in the Age of Data*. Вашингтон. – Режим доступу: <https://www.piie.com>
11. Open Data Institute (ODI). *Data Ethics and Governance*. Лондон, 2022. – Режим доступу: <https://theodi.org>
12. АТО. *Strategic Foresight Analysis: Data, AI and Security*. Брюссель, 2023. – Режим доступу: <https://www.nato.int>